

Evaluatie bomembeleid gemeente Almelo

door

Martin Mulder

namens

Stichting Almelo Parkstad

Visie op bomen

Waarom visie?:

- Bomen hebben lange tijd nodig om tot wasdom te komen.
 - Elke boom heeft een natuurlijke hoogte en verschijningsvorm (natuurlijke habitus)
 - Afhankelijk van boomsoort zie je dat pas na 15 tot 120 jaar
 - Een laan of allee krijgt pas het zgn. kathedraal effect nadat bomen door lichtgebrek omhoog gaan met de takken. Hoe dichter de bomen op elkaar, hoe eerder dat effect bereikt wordt.
 - Openbare ruimte, met name in het stadscentrum, is erg dynamisch; verandert sneller dan dat een boom volwassen kan worden. Zowel ondergronds (kabels en leidingen) als boven de grond (herinrichting, nieuwbouw, enz.)
 - Meeste bomen in de ‘moderne steden’ worden niet volwassen en worden voortijdig gekapt.

Visie op bomen

Lange termijn visie vereist:

- Je kunt in principe geen bomenbeleid vaststellen als je geen kaderstellend algemeen ruimtelijk beleid hebt.
- Bomenbeleid behoort onderdeel te zijn van de integrale omgevingsvisie van Almelo (zie omgevingswet), uitgewerkt in een regelmatig te actualiseren omgevingsplan.

Dat vraagt:

- Visie op de stad als geheel
 - Waar wil je groen en landschap blijvend beschermen (groen longen, parken, monumentale bomen,)
 - Bijv. door zonering van de gemeente in hoog en laag dynamische ruimte
- Visie op de openbare ruimte
 - Is die ruimte alleen voor de mens? Of heeft 'de natuur' ook rechten? (wel in de wet natuurbescherming van 2017!)
 - Hoe anticipeer je op het veranderende klimaat? Nu al zijn de te stenige binnensteden in Nederland bij hittegolven extreem veel warmer dan het buitengebied. (stenen houden elke warme dag meer warmte vast!)
- Visie op groen in het algemeen
 - Inheems, natuurlijk groen ⇔ exotische ecologisch dood groen
 - Veel groen ter afvlakking van het extreem opwarmen van te stenige omgevingen (urban city heating)
- Visie op bomen
 - Bij nieuwe of renovatieplannen eerst je groenstructuur en bomenstructuur ontwerpen, om die nieuwe plek voor de toekomst 'leefbaar' te houden. (dus niet zoals voorheen stedenbouwkundig eerst alles dichttimmeren met gebouwen en verhardingen en dan pas kijken of er nog ergens een boom tussen te drukken is)
 - Repeterende lanen en rijbeplantingen langs wegen met één boomsoort of kiezen voor een meer duurzame structuur middels een natuurlijke aanplant van bomen en groen

Bomenbeleid

binnen vs buiten bebouwde kom

- Bebouwde deel gemeente juridisch vastleggen (zie oude boswetgrenzen)
- Binnen de bebouwde kom bomen individueel beschermen (kapverordening)
- Buiten de bebouwde kom bomen als onderdeel van het landschappelijke groen beschouwen.
 - Waarden beschermen:
 - Groen erfgoed (bomen of boomgroepen in houtwallen, wegbeplantingen, natuurterreinen, oude parken)
 - Groen dat er al lang is heeft veel natuurwaarden. Met name in Nederland hebben we geen oernatuur. De biodiversiteit is grotendeels afhankelijk van door de mens aangelegd groen, incl. de stadsnatuur)
 - Die natuurwaarden moeten we beschermen (algemeen zorgplicht uit de WetNatuurBescherming 2017)
 - Cultuurhistorisch landschappen behouden (in Twente: landgoederenlandschap, essenlandschap, oude hoevenlandschap, veenkoloniale landschappen)
 - Landschappelijk groen als voorwaarde voor duurzame voedselproductie (biologisch, natuurinclusief)
 - Behouden van historisch landschaps- en parkarchitectuur (parken in Barokke of Engelse landschapsstijl, lanen/allees, boomgroepen, eendenkooien, enz.)

Wens Almelo Parkstad

- Toekomstgericht bomenbeleid
- Bomenbeleid integraal toepassen in de gemeentelijke omgevingsvisie

Verzoek:

- Concept nieuwe bomenbeleidsplan wederom eerst voorleggen aan de stakeholders
- Communiceer ook naar de burgers effectief (communicatieplan!)
 - Veel 'stakeholders' missen bijv. bomenkap-initiatieven niet of te laat, waardoor protest niet meer mogelijk is
 - Zie de (misschien wel noodzakelijke) bomenkap in de windmolenbroek waar extinction rebellion te laat op reageerde.
 - Als er extreem veel weerstand komt op een bomenkap, dan heb je als gemeentelijke organisatie communicatief iets verkeerd gedaan en/of vakkundig beschouwd een verkeerde beslissing genomen.

Veel wijsheid!

Laten we in Almelo,
samen met organisaties en burgers,
de leefomgeving
groener en biodiverser
maken